

LA CATALANITAT DE RAMON LLULL

Encara que Mallorca, la sirena del Mediterrani que crida als qui van pel mar a reposar a la terra, posada al mig de l'aigua, es un tros de terra catalana, com el Rosselló de l'altra banda de la muntanya i València de l'altra banda del riu, separada del cor català per les onades del mar, es parlés que ni per la seva fonètica la qual sona amb les primeres ressonàncies de la llengua italiana, que és la llengua de la música, que comença a ressonar a Mallorca com els violins que s'afinen abans d'alçar el teló, ni pel clima ni per les tendències científiques, artístiques i polítiques, hom pot dir que sigui idèntica a Catalunya.

Així, doncs, ens diran els qui saben que nosaltres diem que el fundador de la ciència universal catalana va ésser Ramon Llull, el gran mallorquí, nat a Mallorca, la fundació de la ciència que ara modernament podem anomenar Hiparxiologia, no és catalana, sinó mallorquina.

És cert que el fundador va néixer a Mallorca i va parir la ciència a les muntanyes d'aquella illa voltada d'aigua i de llum, la qual, com nosaltres hem dit, és el pedestal del monument que la Naturalesa ha erigit al qui en el *Gran Art* la va emmirallar tota –la Naturalesa ha donat el pedestal, esperant que els homes facin l'estàtua–, perquè també és cert que, com tots sabem, Ramon Llull és fill de parcs barcelonins, els quals van anar a viure a l'illa després de la conquesta de Mallorca feta pel rei En Jaume.

Ramon Llull, doncs, era, no sols català, sinó barceloní i si naixia a Mallorca era per obra i gràcia del Rei més gran de la dinastia catalana, l'alt rei En Jaume el Conqueridor de València i Mallorca.

Ja dèiem en un altre article publicat a *Meridià*, que va ésser molt comentat, que tots els pensadors catalans, els quals han contribuït a la formació de la nostra tradició científica –la més típica i la més enlairada de Catalu-

nya– han estat de la província de Barcelona i han parlat a fonètica barcelonina, que, segons es veu, és la llengua del món més pròpia per pensar. Es veu que és una llengua que fa pensar. L'excepció de Lluís Vives, el Ramon Llull valencià, el qual parlava en la tan dolça com clara fonètica de l'altra banda de l'Ebre, seguint el mar, dèiem que explica el que a desgrat d'haver estat un dels mantenedors de la nostra tradició científica a les terres de llengua catalana, hagi estat considerat més aviat al costat d'Erasme i de Budeu, que amb Vives formen l'elevadíssima trinitat de l'humanisme del Renaixement, que no al costat de Ramon Llull i altres catalans, els quals han contribuït a la nostra ciència.

Però hi ha encara un argument més demostratiu de la catalanitat lul·liana i fins direm barcelonina del fundador de la ciència universal i és que la tradició científica, que la sosté en les nostres terres llemosines, no ha continuat a Mallorca, la llemosina del mar, sinó a la província de Barcelona, al cor mateix de Catalunya, amb el sol ressò de la veu llunyana de Lluís Vives. ja en l'època passada el continuador de Ramon Llull, el transcendent Ramon Sibiuda, autor de *Llibre de les criatures*, deixeble i seguidor del mestre mallorquí, va néixer a Barcelona. En la Catalunya moderna, Balmes, Llorenç, Comelles i altres, van néixer igualment a la província de Barcelona. Nosaltres, fermes continuadors d'aquella ciència, que ha de portar la nostra terra al domini del món, ciència a la qual hem dedicat tantes hores de tants anys, vam néixer també a Barcelona, al cor mateix de la ciutat, Plaça Reial, avui Plaça Macià, número, 10, tercer pis, segona porta. No diem a casa de vostès, perquè fa molts anys que en som fora i després d'haver habitat en altres barris més moderns de la ciutat, ja en fa alguns que vivim a Martorell, l'antiga Telobis dels clàssics, a la Torre de les Hores, per poder tenir més lleure i tran-

quil·litat, per endinsar-nos en les nostres meditacions, les quals procurem que siguin tan altes i tan profundes com podem.

No és Mallorca, ni és València, com no són les terres catalanes de França, a desgrat que Ramon Sibiuda hi va anar a viure i hi va publicar la seva obra, com no són ni les províncies de Girona, Lleida i Tarragona, les que continuen el nostre gloriós pensament científic, nat cavalment en la més alta glòria a Mallorca. És la província, de Barcelona, la qual amb la seva constància i amb la seva insistència, aquella santa insistència que recomanava l'Ors, ens ve a demostrar pràcticament que el privilegi exclusiu de la ciència catalana i que és ella la que l'ha de donar al món, parlant en nom de Catalunya.

Si el fogar que manté el foc del pensament català universal és la província de Barcelona i Ramon Llull té el seu origen en aquest fogar, queda plenament demostrada i vista la catalanitat del geni que va tenir la glòria de néixer a Mallorca, perquè el naixement del destinat d'il·luminar el món al cap de tants segles tingués un bressol de llum, gronxat per les onades que han gronxat el bressol de la civilització humana.

Francesc Pujols

Diari de Catalunya, 13 de març de 1937